

ՏԵՉԵԿԱՏՈՒ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Հ.Բ.ԸՄԻՈՒԹԵՆՆ ԳՎՏԻՐԷԻ ՄԱՄՆԱԺՈՉՈՎԻ

ՆԱԽԱԳԱՀ ՏԻՈՐ Ա. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ ՀԵՌՈԳԻՐԸ ԳՈՂԻՐԷԻ ՄԷՋ ՄԻՈՒԹԵՆՆՍ
ՈՍԿԵՈՑ ՑՈՐԵԼԵՈՆԻ ՀԱՆԳԻՍՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻԻ

Union Arménienne, Cairo

Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան Ոսկեայ Ցոբելեանին այս պանծալի պատենութեամբ կը ձայնակցիմ Ձեզի, յարգանքի տուրք մատուցանելու համար մեր հիմնադիրներուն՝ Պողոս Նուպարի եւ իր ականաւոր գործակիցներուն անմահ յիշատակին:

Տասնեակ հազարաւոր անդամներ հոգեւին միացած են ողջունելու համար Յիսնամեայ Ցոբելեանը Հ. Բ. Ը. Միութեան, որ Նեղոսի ափերուն վրայ իր համեստ ծնունդէն ի վեր հսկայաբայլ յառաջդիմած է, դառնալու համար մեր ժողովուրդին ամենահզօր կազմակերպութիւններէն մին:

Անոր մասնանիւղերը տարածուած են Ամերիկայէն (Միացեալ Նահանգներ) մինչեւ աշխարհի ամենահեռաւոր անկիւնները, ուր կ'ապրին ու կը շնչեն հայեր, եւ իր ծաւալուն գործունեութեամբ ան ներկայիս կը կատարէ ամենակենսական դեր մը մեր ազգային մշակոյթի պահպանման ու ծաւալման տեսակէտէն:

Մենք հպարտ ենք որ լաւագոյնս կը շարունակենք մեծ հայրենասերներու եւ բարեբարներու կողմէ մեզի վստահուած առաքելութիւնը եւ կը շնորհաւորենք Ձեզ, մեր Միութեան իբրեւ Մայր Կազմակերպութիւնը, Ձեզի մաղթելով աւելի լաւ եւ աւելի պայծառ ապագայ մը, Ձեր Յանձնաժողովի օրջանակին մէջ Միութեանս բարգաւանումին ու յառաջդիմութեան ի խնդիր:

Նիւ Եորք, 20 Ապրիլ

ԱՆԵՔՍ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

	Էջ
Նախագահ Ա. Մանուկեանի հեռագիրը	49
Բովանդակութիւն	50
Փառքի Օր, Գ. ԿԻՐԱԿՈՍԵԱՆ	51
Ընդունելութիւն Ն. Ս. Օծուքիւն Տ. Տ. Վազգէն Ա.	
Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի	52
Հարցումներ Բարեգործականի կեանքին ու գործունեութեան մասին	54
Միութեան կեանքին (Ֆրանսա)	55
Հ. Բ. Ը. Միութեան Ոսկեայ Յոբելեանի փառաւոճ հանդէսը	
Գահիրէի մէջ, Ս. ՇԱԼՃԵԱՆ	56
Հ. Բ. Ը. Միութեան Յիսնամեակի շքեղ սօնակատարութիւնը	
Աղեփսանդրիոյ մէջ, Ս. ՇԱԼՃԵԱՆ	59
Հ. Բ. Ը. Միութիւնը ի՞նչ գործ ունի սփորին մէջ, Գ. ԳԸԼՃԵԱՆ	62
Կեանքը Մելգոնեանէն ներս, Գ. ՊՅՅԱՃԵԱՆ	64
Յուսահանդէսի արարողութիւն Թեհրանի մէջ	64
Հայ Կիւր Բարեգործականի դրօշին տակ	65
Ես կը ցանկայի որ..., ԱԻԵՏԻՔ ԻՍԱՀԱԿԵԱՆ	67
Կես Միլիոնի հանգանակութիւնը սկսած Ամերիկայի մէջ	68
Հայրենի Աւստրիա	69
Սփիւռահայ Լուրեր	70
Յոբելիական Տարւոյ նոր անդամներ	71
Թուանշաններու լեզուն — Ի՞նչ բրած է Հ. Բ. Ը. Միութիւնը	
յիսուն տարուան ընթացքին	72

Փ Ա Ռ Ք Ի Օ Ր (*)

*—

Ցնծութեան եւ հպարտանքի ալիք մը կ'անցնի, այս օրերուն, ծովե-
րով ու անապատներով իրարմէ զատուած հայ գաղութներուն մէջէն:

Մեր ժողովուրդին մեծագոյն զանգուածը, կեանքի սովորական հոգեբեկն
ու բիւր իրականութիւններէն պահ մը տարանջատուած, քաղցր յոյզերով ու
խոր գոհունակութեամբ կ'ողջունէ մեր ժամանակակից պատմութեան ուրա-
խարար, ըսեմք նոյնիսկ՝ յաղթական մէկ հանգրուանը, ամենուրեք:

Հ. Բ. Ը. Միութեան Յիսնամեայ Յոբելեանը սկսած է տօնախմբուիլ Հայ
Սփիւռքի մէջ: Թե՛ արդէն տեղի ունեցած հանդիսութիւնները, եւ թէ անոնք
որ պիտի կատարուին հետզհետէ, անսահման բերկրանքով կ'ոգեկոչեն եւ պիտի
ոգեկոչեն այն բուականը՝ որ մեր տեսում ու ցաւասանք կեանքին մէջ սր-
տապնդումի ու յոյսի բարեբաստիկ անկիւնադարձ մը եղաւ:

1906 Ա Պ Ր Ի Լ 15

Այդ օրը ծնունդ առաւ Հ. Բ. Ը. Միութիւնը, եւ հիմա՝ յիսուն տարուան
անցեալի մը վրայ խարսխուած ամբակուռ կազմակերպութիւն մըն է
ան: Կես դարու իր գոյութեան ընթացքին, մէկ կողմէ իր ամենօրեայ
նիւթերով ու ոգորումներով, եւ միւս կողմէ մեր անասելի տառապան-
քին վրայ իր յարածամ ու գուրգուրալից խոնարհումով, թե՛ զօրացաւ ու
մեծցաւ ան եւ թէ վնասական ու փրկարար դեմ մը կատարեց մեր ազգին մէջ:

Հետագայ էջերը (**), ստորագրուած բարձրաստիճան եկեղեցականներու, Հ.
Բ. Ը. Միութեան հետ մօտէն կամ հեռուէն կապ ունեցող անձերու եւ մեր
ազգային կեանքին քաջածանօթ եւ անոր բարեխառնման նախանձախնդիր
մտաւորականներու կողմէ, կը ներկայացնեն վկայութիւններու պերճախօս
տարբեր մը, որ Բարեգործականը հայութեան կենսական, հզօր ու պանծալի մէկ
հաստատութիւնը կը հռչակէ:

Փառքի օր, ուրեմն, 1956 Ապրիլ 15ը:

Յիսուն տարիներ անդադար իր ժողովուրդին հետ եղած ու անոր սպա-
սաւորած ըլլալու փա՛ռքը՝ Հ. Բ. Ը. Միութեան համար:

Փառքի օր մանաւանդ հայ ազգին համար, որ իր կեանքին ամենէն
խաւարամած ու օրհասական մէկ պահուն, կրցած է Հ. Բ. Ը. Միութեան
նման մարմին մը մեջտեղ բերել, յետոյ զայն պահել ու զօրացնել, իր ապ-
րելու անցնուցնել կամքին մէկ նոր ապացոյցը եւս տալով այդ կերպով:

Համազգային ոգեւորութեան ու խնդութեան այս բուականը կ'իյնայ
այն ամսուն մէջ՝ երբ մեր դարաւոր թեմամին մեր բնաջնջումը ծրագրեց ու
գործադրեց գազանային կատաղութեամբ: Մեր հոգիները կը մրազնին ամեն
Ապրիլի, երբ սարսուռով կը խոկանք մեր մեկուկէս միլիոն նահատակներուն,

(*) Ասիկա առաջնորդող յօդուածն է Միութեան պատմաբան Յուսէօս-Միութիւնի
Ռսիկ Յոբելեանի բացառիկ թիւին, գրուած Ընդհ. Ցնծուն Տիար Գ. Կիրակոսեանի կողմէ:

(**) Կ'ակնարկէ նոյն թիւի յօդուածներուն, որոնցմէ արտասպումներ պիտի ընենք մեր
յաջորդ պրակներուն մէջ:

Յ Բ Ա Ն Ս Ա

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹԻՒՆ

Ն. Ս. ՕՇՈՒԹԻՒՆ Տ. Տ. ՎԱԶԳԷՆ Ա.
ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԵԱՆ ՓԱՐԻԶԻ ԴՐԱՍԵՆԵՍԿԻՆ ԵՒ
ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

1956 Ապրիլ 5ի Հինգշաբթին, համաձայն կանուխէն եղած կարգադրութեան մը, Կեդր. Յանձնաժողովի Ատենապետ Տիար Նուրհան Ֆրէնկեան, կէսօրին Միութեանս Փարիզի գրասենեակը առաջնորդեց Վեհ. Հայրապետը իր հետեւորդներով, ուր ընդունուեցան Կեդր. Յանձնաժողովի և Փարիզի Մասնաժողովի անդամներուն և զրասնեակի պաշտօնէութեան կողմէ: Վեհափառը, իր այցելութեան իբր յիշատակ, բարեհաճեցաւ ստորագրել ներկայութեանց տոմարին մէջ: Պատմական այս գեղեցիկ առիթով, Եւրոպայի Կեդր. Յանձնաժողովին կողմէ Նորին Ս. Օծութեան մատուցուեցաւ Միութեանս գեղատիպ Ոսկեմատանը:

Ժամը 11ի մօտ, Վեհափառ Հայրապետը առաջնորդուեցաւ Նուպարեան Մատենադարան և զբաղարանապետը Վեհափառին տուաւ անհրաժեշտ տեղեկութիւնները՝ մատենադարանի հատորներուն և ձեռագիրներուն մասին: Պտըտելով մատենադարանի սենեակները, Վեհափառը գոհունակութիւն յայտնեց տիրող կանոնաւորութեան մասին:

Ապա Վեհափառը նախագահեց մատենադարանի ընթերցանութեան՝ սրահին մէջ շքեղօրէն յարդարուած ճաշասեղանին, որուն մասնակցեցան Բարեգործականի Փարիզի շրջանի ակնաւոր դէմքերը: Սեղանը կը զարդարէին Հայաստանի քոնեակէն և Այգեվազ գինիէն մէջ-մէկ շիշ, զորս Վեհափառը հետը բերած էր:

Ճաշի ընթացքին առաջին բաժակը առաջարկուեցաւ Տօքթ. Ա. Պլելլեքեանի կողմէ՝ Վեհ. Հայրապետին կենացը, զոր ներկաները յոտնկայս բարձրացուցին: Իբրեւ պատասխան, Վեհափառը իր բաժակը բարձրացուց Հ. Բ. Ը.

մեր ամալի ու քանդուած օճախներուն եւ մեր սգաւոր ու կարօտալի հայրենի բնագաւառին վրայ: Մարդկային հրեւոթեան սփռած արիւնն ու աւերքը, Բառասուն եւ մեկ տարիներ վերջ, դեռ մեր սիրքը կը կոտորեն մեր մեծ ու անկարգաբերի վիճակն առաջին օրերուն սասկուրեամբ: Մեր նեարդներուն այս ցեցումը, սակայն, ամեն Ապրիլի, փրկարար է եւ գօթեպնդիչ: Որովհետեւ, վիթխարի եղեւնը չենք մոռցած, ինչպէս պիտի մոռնար այլասերած ու դեպի անկում, հիւժում եւ անհետացում դիմող ցեղ մը:

Փա՛նօք ուրեմն նաեւ մեր լեզուներով նահատակներուն յաւերժական հոգիին, որ կ'ապրի իրենց զաւակներուն մէջ եւ որ իրենց վրէժը կը լուծէ հայ կեանքը պահպանելով, ամրացնելով ու ծաղկեցնելով: Գ. Կ.

Միութեան, անոր վարիչներուն և անդամներուն կենաց, հետեւեալ խօսքերով. —

«Միրելի սեղանակիցներ,

«Բաժակս կը բարձրացնեմ Հ. Բ. Ը. Միութեան կեանքին և գործոց յաջողութեան համար, և մանաւանդ ձեր կենաց, որ այս պահուս կը ներկայացնէք այս աստուածահաճոյ և ազգօգուտ կազմակերպութիւնը:

«Կը խորհիմ, թէ Հ. Բ. Ը. Միութիւնը մեր ժողովուրդին պատմութեան պիտի չըլլայ շրջանին ամենաօգտակար կազմակերպութիւնը եղած է թէ՛ եկեղեցւոյ, թէ՛ ազգին և թէ՛ հայրենիքին համար: Հ. Բ. Ը. Միութիւնը հայ ժողովուրդին բարոյական մեծ յաղթանակներէն մէկն է վերջին յիսուն տարուան ընթացքին, և այն մարդիկը որ հիմնեցին զայն, և առաջին առթիւ՝ «Պօղոս Նուպար և ընկերները, բոլորն ալ սրտի մարդիկ էին, և անոնք, որ սերունդէ սերունդ շարունակեցին անոնց գործը, իտէալի մարդիկ էին, տուրուտեմ լաւագոյն զգացումներով և մտածումներով: Հ. Բ. Ը. Միութիւնը թանկագին նուէր մը հանդիսացաւ մեր ժողովուրդին համար:

«Բարձրացնելով բաժակս բոլորիդ համար, կ'ընեմ մաղթանք մը: «Իրեւ շքիստոնեայ և հաւատացեալ, բացառիկ մաղթանք մը ունինք. — «Օր մը «Աստուած տեսնէ՛ք: Ուրիշ մաղթանք մըն ալ կը բերեմ. — Օր մը «Հայաստանն ալ տեսնէք: Ողջ և օրհնեալ ըլլաք:»

Ճաշի ընթացքին խօսք առաւ Տիար Նուրհան Ֆրէնկեան և յանուն Հայկական Բարեգործական Ընդհ. Միութեան Կեդր. Վարչութեան, Եւրոպայի Կեդր. Յանձնաժողովին և Փարիզի Մասնաժողովին, ինչպէս և Եւրոպայի բոլոր մասնաձեւերուն վարիչներուն և անդամներուն, ողջունեց Նորին Վեհափառութիւնը և իր սրտագին ուրախութիւնը յայտնեց Նորին Ս. Օծութեան շնորհաբեր այս այցելութեանը համար, որ կը զուգադիպի Միութեան Յիսնամեայ Յոբելեանական հանդիսութեանց, և բարեմաղթութիւններ բրաւ որ Վեհափառը սրտի գերագոյն երանութիւնը վայելէ իր հետապնդած ծրագրերներուն լիակատար յաջողութեամբ պսակուիլը տեսնելով:

Հետզհետէ խօսք առին, Փարիզի Մասնաժողովին Ատենապետ Տիար Վահրամ Պարկիրճեան, որ ըսաւ թէ հայ երիտասարդութիւնը կ'աշխատի եռանդով և Հ. Բ. Ը. Միութիւնը վառ կը պահէ այս եռանդը: «Կապուած ենք Հայրենիքին, ըսաւ Տիար Պարկիրճեան, և Ձեր Վեհափառութեան ներկայութեամբ խանդավառուած»:

Կեդր. Յանձնաժողովի անդամներէն Պատուելի Սիսեան, խօսք առնելով մաղթեց Վեհափառին երկար կեանք և Հայ Եկեղեցւոյ պայծառութիւն և բարօրութիւն:

Ամերիկահայ Տիար Տիգրան Սմարտեան, որ կ'անդամակցի Ամերիկայի մեր Կեդրոնին, և որ իբրև Կաթողիկոսական Պատուիրակ էջմիածին կը գլուխուէր, հետեւեալ կերպով արտայայտուեցաւ. —

«Ինքնակոչ ներկայացուցիչն եմ այսօր Ամերիկայի հայութեան, և շատ «երջանիկ կը զգամ ինքզինքս, որ այս բարի պատեհութիւնը ունեցայ կըր-«կին տեսնելու Վեհափառը: Կը մաղթեմ որ նոյն հաճոյքը ունենայ օր մը Ամերիկայի հայութիւնն ալ, վայելելու Ձեր Վեհափառութեան ներկայութիւնը: Ինչպէս Ամերիկայի հայութիւնը, նոյնպէս և Հ. Բ. Ը. Միութիւնը պատրաստ է էջմիածնին բերելու իր օժանդակութեան բաժինը:»

Եւ յայտնելէ յետոյ թէ Հայաստանի ժողովուրդը այլևս Բարեգործականի

Հ Ա Ր Ց Ո Ւ Մ Ն Ե Ր

Բ Ա Ր Ե Գ Ո Ր Ծ Ա Կ Ա Ն Ւ Կ Ե Ա Ն Ք Ի Ն Ո Ւ Գ Ո Ր Ծ Ո Ւ Ն Լ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն Մ Ա Մ Ի Ն

Գահիրէի Մասնաժողովս հանոյ՜ն ունի սեղեկացնելու իր անդամներուն եւ համակիրներուն թէ՛ որո՞ւսած է «ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ»ի յառաջիկայ Դ. Պրակէն սկսեալ, վերելի գլուխին սակ, բանալ բաժին մը ուր հետզհետէ պիտի պատասխանուի Միութեանս կեանքին ու գործունէութեան վերաբերեալ մեզի ուղղուելիք հարցումներուն, ժամանակագրական կարգով:

Կարելի է գրութիւնները ուղղել «ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ»ի խմբագրական մասնին, փոստակո 1079, Գահիրէ, կամ յանձնել ուղղակի Մասնաժողովիս գրասենեակը՝ 15, էմաս էլ Տիմ փողոց:

օժանդակութեան պէտք չունի, քանի որ ան մշակութային և տնտեսական մարդերու մէջ արձանագրած է զարմանալիօրէն մեծ յաջողութիւններ, թեւ լազրեց որ յետ այսու մեր օժանդակութիւնը լայնօրէն տրամադրուի Ս. էջմիածնին, որ անհրաժեշտօրէն պէտք ունի մեր անջնջութեան:

Խօսք տրուեցաւ նաև Տիար Վահէ Ֆրէնկեանի, որ իր ուրախութիւնը յայտնեց Վեհափառ Հայրապետը մօտէն տեսած ըլլալուն համար և մաղթեց որ էջմիածինը միշտ պայծառ մնայ և Բարեգործականը միշտ աշխոյժ անոր կողքին:

Խօսք առաւ Եւրոպայի Առաջնօրդ և Կաթող. Պատուիրակ Սերովբէ Եպիսկոպոս՝ որ արտայայտուեցաւ Բարեգործականի որպէս բարեկամ, որպէս սան և իրբեւ անդամ, զրուատելով այն անգնահատելի ծառայութիւնները զորս այս Միութիւնը շնայլած է մեր ժողովուրդին համար. և մաղթեց որ Եկեղեցին և Բարեգործականը գործակցին մեր ժողովուրդին ազգապահպանումի պայքարը ազգու կերպով տանելու համար:

Այս պահուն սեղանի վրայ բերուեցաւ կարկանդակը, զոր Վեհափառ Հայրապետը իր ձեռքով կտրելու հրաւիրուեցաւ:

Վերջին խօսողը եղաւ Նոյնինքն Լուսաւորչի արժանաւոր յաջորդը:

(«ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ»ի 4րդ թիւով մեր ընթերցողները պատեհութիւնը պիտի ունենան Ն. Ս. Օժութեան գոհար հառը լրիւ ըմբօսելու):

Մ Ի Ո Ւ Թ Ե Ա Ն Կ Ե Ա Ն Ք Է Ն

Ֆ Ր Ա Ն Ս Ա

Բարեգործականի վարիչները շրջապատյոս մը կատարեցին Ֆրանսայի հայաշատ շրջաններուն մէջ և յաջողեցան վերականգնել՝ Կրքնոպլի, Սէնթ-էթիէնի, Վալանսի, Մարսէլլի, Էքսի և Կարտանի մասնաժողովները, որոնք խանդավառութեամբ գործի լծուած են:

Նուպարեան Մասենպարան.— 1956ի՝ ընթացքին Մատենադարանը ստացած է իբրև նուէր 410 հատոր գիրք, որոնցմէ 291 հատորը հանգուցեալ Արշակ Զօպանեանի թողօնէն:

Հոգեհանգիստ Միութեան ողբացեալ հիմնադիրներուն եւ անդամներուն յիշատակին.— Միութեան հիմնադրութեան տարեդարձին օրը՝ Ապրիլ 15ին, Փարիզի Հայոց Եկեղեցիին մէջ տեղի ունեցաւ Ս. Պատարագ և հոգեհանգիստ: Ներկայ էին Միութեան Մեծանուն հիմնադիր ողբ. Պօղոս Նուպարի զաւակը՝ Պ. Վահրամ Նուպար, Տիկին Առաքել Նուպար, Նուպարեան Ընտանիքի ինչպէս նաև ողբացեալ անդամներու ընտանեկան պարագաները, Եւրոպայի Կեդր. Յանձնաժողովի և Փարիզի Մասնաժողովի անդամները և հոծ բազմութիւն մը:

Եկեղեցական արարողութեանց աւարտումէն յետոյ, ներկաներէն շատեր ուղղուեցան դէպի Փէռ-Լաչէզ գերեզմանատունը, ուր Պօղոս Նուպարի և Առաքել Նուպարի դամբարանին առջև տեղի ունեցաւ յատուկ արարողութիւն:

Հոգեհանգստեան պաշտօններ տեղի ունեցան նաև Մարսէլլի, Վալանսի և այլ վայրերու մէջ:

Մութեան Կրթական Գործը Փարիզի մէջ.— Միութեան Փարիզի Մասնաճիւղը կազմած է առժամեայ հոգաբարձութիւն մը՝ իր հաստատած «Հայկական Դասընթացք»-ին համար, որ տեղի կ'ունենայ ամէն հինգշաբթի օր կէսօրէ յետոյ, Թրէվիզ փողոցի Ազգ. Տան մէջ: Դասախօսութիւնը կը կատարէ Տիկին Էլիզ Այվազեան:

Դասընթացքին կը հետևին 60 փոքրիկներ:

Ամէն ուրբաթ օր, ժամը 7—10 տեղի կ'ունենայ զիշերային դասաւանդութիւն մըն ալ՝ չափահասներու համար: Անոնց կ'աւանդուի Հայոց Պատմութիւն, Հայաստանի աշխարհագրութիւն ինչպէս և Մայրենի լեզու: Այս դասաւանդութեանց նպատակն է ազգային ոգին արծարծել նոր սերունդին մէջ:

Գոհունակութեան արժանի է որ սոյն դասընթացքին հետևողները մեծ մասամբ բարձրագոյն վարժարաններէ շրջանաւարտ երիտասարդներ են:

ԶՈՒԻՅԵՆՐԱ.— Տարւոյս Ապրիլ 13ին, Ժընևի մեր Մասնաժողովը վերակազմուեցաւ հետևեալ կազմով.—

Տեարք Ս. Փափազեան	Պատույ Նախագահ
» Շառլ Փիլիպպոսեան	Ատենապետ
» Ռ. Չերազ	Փոխ-Ատենապետ
» Պարգև Նիկոլեան	Ատենադպիր
» Կ. Փափազեան	Գանձապահ
» Կ. Յակոբեան	Խորհրդական
» Օր. Կարապետեան	»

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ

ՈՍԿԵԱՅ ՅՈՒԲԵԼԵԱՆԻ ՓԱՌԱՇՈՒՔ ԿԱՆԴԵՍ

ԳԱՀԻՐԷԻ ՄԷՋ

—*—

1956

Հ. Բ. Ը. Միութեան յիսնամեայ փառաշուք հանդիսութիւնը տեղի ունեցաւ Շաբաթ, 14 Ապրիլ երեկոյեան ժամը 9ին, Ամերիկեան համալսարանի ընդարձակ սրահին մէջ, նախագահութեամբ հայ հոգեւոր պետերուն: Հոծ բազմութիւն մը եկած էր մասնակցելու կազմակերպուած յորելեանական հանդիսութեանց և վերանորոգելու իր ուխտը, համազգային այս հզօր ու եզակի կազմակերպութեան հանդէպ, որ յիսուն տարիներէ ի վեր լուռ աշխատանքի լծուած, ցրօնքի հայութեան պահապան հրեշտակը հանդիսացած է անվիճելիօրէն:

Այս բացառիկ և շքեղ պատենութեամբ Գահիրէի Մասնաժողովը լոյս ընծայած էր նաեւ «ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ»-ի երկրորդ պրակը, կրկնակ ծառայով և մեր Առաքելաշնորհ Ընդհանրական Հայրապետին նկարովն ու անդամագրական յանձնառագրին պատկերովը, որ կը զարդարէ պրակին կողքը:

Հաւաքոյթը բացուեցաւ Եգիպտական քայլերգով, որուն յաջորդեց Միութեանս Հիմնը, դաշնակահարութեամբ երիտասարդ և խոստմնալից արուեստագէտ Տիգրան Տաքէսեանի:

Բացման խօսքը արտասանեց Կեդր. Յանձնաժողովի Ատենապետ Տօքթ. Խաչիկ Սօղիկեան, որուն խօսքերը կ'ամփոփեմ քանի մը տողով. —

Յիսուն տարիներ առաջ մեծահոգի Պօղոս Նուպար գաղափար մը յղացաւ, որ արձագանգն էր հայ ցեղի ինքնապահպանման թագուն գոյապայքարին: Բարիին և Գեղեցիկին պաշտամունքով սնած մեր ժողովուրդը, մաքառելով դժնդակ պայմաններու մէջ և իրմէ գերիվեր ուժերու դէմ, անդադար ստեղծագործած է, իր հայու ոգին դրոշմելով իր բոլոր գործերուն վրայ:

Բարեգործականն ալ եղաւ հայու անայլայլ ու յաւերժական ոգիով դրոշմուած այդ գործերէն մէկը, որ կեանք առաւ 1906 Ապրիլի 15ին և լման 50 տարիներ, գիտակից իր առաքելութեան, յարատեւութեամբ և հաւատարմութեամբ լծուեցաւ ազգապահպանման պայքարին, արժանանալով հայ ժողովուրդի վստահութեան, գնահատութեան և քաջալերանքին:

Յայտնելէ վերջ թէ 1956 տարին յորելեանական տարի ըլլալով ցրօնքի հայութիւնը ամէն տեղ պիտի տօնէ Միութեան Յիսնամեակը, Տիար Ատենապետը թելադրեց որ ամէն հայ Միութեան անդամագրական արշաւին իր զրական մասնակցութիւնը բերէ և իր միջոցներուն ներած չափովը մասնակցի կէս միլիոն տոլարի հանգանակութեան որ ազգապահպանման պէտքերուն միայն պիտի յատկացուի, և այս առիթով Միութեան Յիսնամեակի ծրագրիներուն առընթեր, աւետեց ներկայ խուռն բաղմութեան, թէ ԱՐԴԷՆ ՀԵԼԻՈՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ ԳՆՈՒԱՍ Է ՏԱՄՆԵԱԿ ՀԱՋԱՐԱՒՈՐ ՈՍԿԻՆԵՐՈՒ ԶՈՀՈՂՈՒԹԵԱՄԲ

Մասնաժողովի փոխ-Ատենապետ բերեանական հետեւեալ զեկոյցները.—

Ա. — ԱՆԴԱՄԱՐՇԱՒ

1956 Յոբելեանական ամբողջ տարուան ընթացքին արձանագրուած նոր անդամներուն միջեւ վիճակաւ սահմանել 7 մրցանակ, հետեւեալ կերպով.

Ա. ՄՐՅԱՆԱԿ. — Հոգալ եգիպոսի մէջ սանի մը երկրորդական ուսումնական օրջանի ամբողջ ծախսերը:

Բ. ՄՐՅԱՆԱԿ. — Տասներեկնից օրուան նամբորդութիւն մը դէպի Լիբանան եւ Սուրիա, առիթ տալու համար այցելել այդ գաղութներուն մէջ Միութեան հիմնարկութիւնները՝ կրթական, մշակութային, մարզական, առողջապահական եւ այլն:

Գ. Ե. 5 ՄՐՅԱՆԱԿՆԵՐ. — Հոգալ մեկական սանի դպրոցական մեկ տարուան ծախսը Գանիբէի Ազգային վարժարաններուն մէջ:

ԳԵՊԻ ԼԻԲԱՆԱՆ ՍԱԽԱՌՆԱԿՈՎ ԵՐԹՈՒԴԱՐՁԻ ՄԸ ԾԱԽՔԸ պիտի շահի այն անդամը, որ անդամաբաւի այս տարուան ընթացքին Կ՝ԱՐՁԱՆԱԳՐԷ ԱՄԵՆԷՆ ՄԵԾ ԹՈՒՈՎ ԱՆԴԱՄՆԵՐ:

Բ. ՇԱՐԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՄՐՅԱՆՔ ՊԱՏԱՆԻՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Մեր դպրոցական պատանիներուն մէջ եւս արթնցնելու մտօք գիտակցութիւնը դէպի բարեգործութիւնը եւ բարեգործական նպատակները. Մասնաժողովս կազմակերպած է ՇԱՐԱԴՐՈՒ-

Տիար Ա. Սարուխան կատարեց Յո-

թԵԱՆ ՄՐՅՈՒՄ մը, որուն կրճան մասնակցիլ հայ թէ օտար վարժարաններու ուսանողները՝ հետեւեալ բաժանումներով.—

- ա.— Միւնչել 14 տարու
- բ.— 15էն միւնչել 18 տարու

Շարադրութիւնը պիտի է գրուի հայերէն լեզուով, իբր նիւթ ունենալով՝ «Ի՞նչ է իսկական բարեգործութիւնը և ի՞նչ եղած է բարեգործականի դերը անցնող 50 տարիներու ընթացքին»:

Իւրաքանչիւր դասակարգի համար նշանակուած են երեք դրամական պարգեւներ.—

- ա.— 5 եգ. ոսկի, բ.— 3 եգ. ոսկի, գ.— 2 եգ. ոսկի:

Այս նպատակին համար կազմուած ժիւրի մը պիտի որոշէ շահողները: Արդիւնքը պիտի յայտարարուի մամուլին միջոցաւ:

Գ.— Իսկ իրենց անդամավարները կրկնակարգուած ՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ (վիճակաւ) պիտի յատկացուին երկու մրցանակներ,—

- ա.— Միութեան հիմնադրութիւնը եւ կեանքն ու գործը պատկերացնող ՈՍԿԵՄԱՏԵԱՆ ճոխ հրատարակութիւնը:
- բ.— 2 եգիպտական ոսկի:

Յորեկանական Տարւոյ այս բացառիկ պատեհութեամբ Գահիրէի Մասնաժողովը՝ աւելի քան 45 տարիներէ ի վեր իրենց անդամակցութիւնը պահած հետեւեալ անդամները ՅՈՒՅԵԼԵԱՐ ԱՆԴԱՄ հռչակելով, անոնց կուրծքերը զարգարեց յատուկ շքանշաններով.— Տեարք Միհրան Ալթունեան, Յովհաննէս Թէլլալեան, Յակոբ Մարտինեան, Խաչիկ Միսքէթեան և Գէորգ Տէր Ստեփանեան:

Տեարք Զարեհ Նուպարի և Վահրամ Նուպարի (որոնք 50 տարիներէ ի վեր Մասնաժողովիս անդամները կը մնան) շքանշանները պիտի զրկուին Փարիզ: Դարձեալ, յետ մահու ՅՈՒՅԵԼԵԱՐ ԱՆԴԱՄ հռչակուեցան ողբացեալներ Առաքել Նուպար և Մկրտիչ Անդրանիկեան, որոնց անդամավճարները կանոնաւոր կերպով կը գանձուին, ինչպէս և Տոքթ. Միսակ Շամլեան, որուն յար-

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՅԻՄՆԱՄԵԱԿԻ ՇՔԵՂ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ ՄԷՋ

Կիրակի, 3 Յունիս, Աղեքսանդրիոյ Մոհամէտ Ալի թատրոնը ժամադրուած էին Հ. Բ. Ը. Միութեան հաւատաւոր անդամները, վեթերանները, ծառայողները և ստուար բազմութիւն մը, մեծաբեղու համար հայութեան մեծագոյն հանրանուէր Միութեան յիսնամեայ յոբելեանական հանդիսութիւնը, որուն նովանաւորութիւնը ստանձնած էին գաղութիւս հոգեւոր պետերը, իսկ նախագահութիւնը՝ Առաջնորդ Մամբրէ Սրբազան: Ներկայ էին նաեւ Ազգ. իշխանութեան ներկայացուցիչները, Միսիթարեան վարդապետներ, մտաւորականներ և քահանայ հայրեր:

Հաւաքոյթը սկսաւ ժամը 11ին (կ. ա.) Եզրպտական քայլերգով, ապա Աղեքսանդրիոյ Մասնաժողովի ժրաջան ատենապետ Պր. Կայծակ Պօզաճեան գեղեցիկ ճառով մը բացումը կատարեց օրուան հանդիսութեան, ծանրանալով Բարեգործականի կատարած փրկարար դերին վրայ, որ Մայր Հայրենիքէն

գելի զաւակը՝ Պր. Բաբգէն Շամլեան, ցարդ կը շարունակէ վճարել նաեւ իր ողբացեալ հօրը անդամատուրքերը:

Փակման խօսքը արտասանեց Եզրպտահայոց Առաջնորդ Մամբրէ Սրբազան, որ գեղեցիկ ճառով մը վեր առաւ Բարեգործականի կատարած դերը մեր կեանքին մէջ, և որպէս ականատես ու զործակից տուաւ փաստացի օրինակներ անոր բազմատեսակ ծառայութիւններէն: Եւ հաւաքոյթը փակեց Պահպանիչով և հաւաքաբար երգուած «Հայր Մեր»ով:

Կէս գիշերը անց, ժողովուրդը մեկնեցաւ խորապէս տպաւորուած այս գեղեցիկ հանդիսութենէն և Բարեգործականի յիսնամեայ արդիւնաշատ զործունէութեան իր յարգանքի տուրքը ընծայած ըլլալու զոհունակութեամբ:

*
* *

Յաջորդ Կիրակին, 22 Ապրիլ, Հ. Բ. Ը. Միութեան Գահիրէի Մասնաժողովին կարգադրութեամբ, Գահիրէի Հայ Առաքելական, Հայ Կաթողիկէ և Հայ Աւետարանական եկեղեցիներուն մէջ ՄԻՍՏԱՄԱՆԱԿ հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ և պանծացուեցաւ մեր հիմնադիրներուն և բարերար ու վեթերան ողբացեալներուն թանկագին յիշատակը:

Եկեղեցական պաշտամունքներէն յետոյ Մասնաժողովի անդամները՝ ընկերակցութեամբ Հոգեւոր Հայրերու, այցելեցին Հայ Առաքելական, Հայ Կաթողիկէ և Հայ Աւետարանական գերեզմանատուները, ուր գերեզմանօրհնէք կատարուեցաւ և ծաղկեպսակներ դրուեցան մեզմէ յաւէտ բաժնուած երէցներու շիրիմներուն վրայ:

ՍԻՍԱԿ ՇԱԼՃԵԱՆ

մինչև հեռաւոր գաղութները կը տարածուի, դեր մը որ կ'ընդգրկէ այլազան մարզեր, ինչպէս մշակութային, մարզական, որբախնամ, կրթական, առողջապահական, և ինչ. Շեշտեց, թէ Բարեգործականին ասպարէզ գալովը, հայը սկսաւ առաւել քան երբեք իր հարազատներուն հանդէպ կարեկից դառնալ՝ փրկելով մեր ժողովուրդը օտարներուն օժանդակութենէն և մեր ինքնասիրութիւնն ու ազգ. արժանապատուութիւնը վիրաւորող պաշտպանութենէն: Տըւաւ պերճախօս թիւեր որոնք կ'ապացուցանեն այն լայն և անզնահատելի օգնութիւնները զորս այս Միութիւնը կատարած է ու կը շարունակէ կատարել հայութեան ինքնապահպանումին համար և վերջապէս թելադրեց բոլորին անդամագրուիլ Բարեգործականին և անոր անխտրական ու եղբայրական դրօշին տակ համախմբուած՝ տանիլ ազգապահպանումի պայքարը:

Ձերմագին ծափերով ողջունուած այս ճառէն յետոյ ներկայացուեցաւ օրուան խորհուրդը բնորոշող Կենդանի պատկեր մը՝ մեծանուն հիմնադիր Պօղոս Նուպարի վարդազարդ նկարովը, միաժամանակ գեղեցիկ ուղերձովը Պր. Գ. Խաչերեանի, որ պանծացումն էր Բարեգործականի հայրենանուէր գործունէութեան:

Գեղարուեստական ճոխ յայտագրին իրենց շնորհալի մասնակցութիւնը բերին Տիկիներ Ա. Շիշմանեան և Լ. Գարկայեան Հայկական մեքերգներով, մեներգներ որոնք երգուեցան յուզումով և հայրենական շունչով, արժանաշալով բուռն ծափերու:

Արտասանութիւններ՝ բանաստեղծներու իշխանին՝ Վահան Թէքէեանի ստեղծագործութիւններէն. յաջորդաբար կատարեցին Պր. Մկրտիչ Նալպանտեան՝ «Հաշուեյարդար»-ը և Սօնիկ Տիւլկերեան՝ «Բարձրացուրը» և «Նկեղեցին Հայկական»-ը, և դարձեալ մեներգներ ՊՊ. Յ. Մամուրեանի և Յ. Զիլինկիրեանի կողմէ, որոնք առինքնեցին ներկաները:

Օրուան բանախօսն էր հանրածանօթ պատմագէտ և ներհուն բանասէր Պր. Արշակ Ալպոյաճեան, որ կէս ժամու չափ խօսեցաւ Բարեգործականի կազմութեան, արեւելահայոց և արեւմտահայոց մէջ հայկական միութեան մը գաղափարականին համար տարուած աշխատանքներուն և վերջապէս մեր համազգային Մեծ Միութեան յիսնամեայ բեղուն գործունէութեանը մասին:

Օրիորդ Ասդրա Մարլեան (Գահիրէէն) իր շնորհալի մասնակցութիւնը բերած էր այս գեղեցիկ հաւաքոյթին. արդարեւ, ան իր սքանչելի արուեստովը մեզի հրամցուց Շոփէնէն երկու գեղեցիկ կտորներ, որոնց ունկնդրութիւնը ճշմարիտ վայելք մը եղաւ ներկայ հանդիսականներուն համար:

Մեր Աղեքսանդրիոյ մասնաճիւղը եւս, աւելի քան 40 տարիներէ ի վեր իրենց անդամական պարտականութիւնը հաւատարմօրէն կատարած հետեւեալ անդամները՝ Տիկին Արմինէ Մէրամէթճեան, ՊՊ. Մելգոն Գասպարեան, Արշաւիր Կարինեան, Ժիւլ Բարազեան, Յոբելեար անդամներ հոգսկելով, զանոնք պատուեց յատուկ շքանշաններով, իսկ յետ մահու յոբելեար յայտարարեց ողբացեալ Մատթիա Մամուրեանը, որուն շքանշանը յանձնուեցաւ իր զաւկին՝ Պր. Յովսէփ Մամուրեանի:

Այս գեղեցիկ և պատմական հանդիսութեան պատեհութեամբ, Առաջնորդ Սրբազանին կողմէ տրուեցան նաեւ վեթերանութեան վկայագրները Միութեանս Աղեքսանդրիոյ հետեւեալ 16 վեթերաններուն:

- ՊՊ. Արքիմեան Նազարէք
- » Գալայնեան եղբարք
- » Գուքնուեան Յակոբ
- » Գապասագալեան Սարգիս
- » Գայարեան Տոք. Լեւոն
- » Զաքարեան Ժիրայր
- » Զամպաբեան Նազարէք
- » Էվլեան Ժիրայր

- ՊՊ. Էվլեան Արմենակ
- » Կանիմեան Էֆլարոն
- » Մուղալեան Արսաես
- » Նազաբեան Արքիմ
- » Պուլկարեան Օճնիկ
- » Պոսթանեան Սղիա
- » Օսապաբեան Արմենակ
- » Օրզանեան Սարգիս

Փակման խօսքը արտասանեց Առաջնորդ Սրբազան Հայրը, որ գրաւոր նառով մը պանծացուց Հ. Բ. Ը. Միութեան ազգանուէր գործունէութիւնը, ծանրանալով կրթական մարզին մէջ կատարուած ջանքերուն, պահուած հարիւրաւոր վարժարաններուն, կրթարաններուն, մարզարաններուն, առողջապահական հիմնարկներուն, համալսարանական սերունդներու պատրաստութեան և այլ յարակից աշխատանքներու մասին և ջերմ խօսքերով թելադրեց բոլորին նուիրուիլ Բարեգործականին և օժանդակել անոր բոլոր ձեռնարկներուն:

Մասնաժողովի ժրջան Ատենապետը՝ Պր. Կ. Պօզաճեան, սրտագին շնորհակալութեան խօսքեր ուղղեց հոգեւոր հայրերուն, որոնք բարեհաճած էին հովանաւորել այս գեղեցիկ հանդէսը, շնորհաւորեց յայտադրին մասնակցող Տիկիները և Պարոնները, որոնք իրենց սիրայօժար մասնակցութեամբ սատարեցին հաւաքոյթի յաշնոյթեան, գնահատանքի խօսք ուղղեց Բարեգործականի Գահիրէի Մասնաժողովին, որ իր ներկայացուցիչովը կը մասնակցէր այս պատմական հաւաքոյթին և կարգաց յորելինական պատգամը Նախագահ Տիար Ալեքս Մանուկեանի, ինչպէս և Մասնաժողովի նախկին Ատենապետ Պ. Արամ Տրենց Մարգարեանի շնորհաւորական հեռագիրը:

Հաւաքոյթը փակուեցաւ Սրբազան Հօր Պահպանիչով և միաձայնութեամբ երգուած Հայր Մերով: Եւ ներկայ խանդավառ բազմութիւնը, հակառակ նեղացուցիչ տաքին, հազիւ թէ կ'ուզէր բաժնուիլ հաւաքավայրէն, ուր մտրոզը երեք ժամեր ազգային և գեղարուեստական հանդէսի մը վայելքը ապրեցաւ և հայութեան մեծագոյն կազմակերպութեան յիսնամեակը փառաւորքած ըլլալու գոհունակութիւնը ունեցաւ:

Պարտք կը զգամհոս յիշատակել Աղեքսանդրիոյ Հայ Կաթ. Երիտասարդաց «Վարուժան» Միութեան գնահատելի ժեսթը: Արդարեւ, այս Միութեան պատուական երիտասարդները հայրենաշունչ բովանդակութեամբ շնորհաւորական հեռագիր մը զրկած էին, սր սակայն հաւաքոյթին յաջորդ օրը ստացուած ըլլալով՝ կարելի եղած էր հրապարակաւ կարդալ:

Ս. ՇԱԼՃԵԱՆ

Հ. Բ. Ը. Մ Ի Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ը

Ի՞ՆՁ ԳՈՐԾ ՈՒՆԻ ՍՓՈՐԻՆ ՄԷՋ

Կարգ մը մարդիկ կարծէք իրենց պարտականութիւն ըրած ըլլան խօսքով ու գրիչով և՛ տարիներէ ի վեր քննադատելու Հ. Բ. Ը. Միութեան բոլոր գործունէութիւնները անխտիր և ուրանալու նաեւ այն գեղեցիկ իրականութիւնները զորս այս կազմակերպութիւնը ընծայած է հայ ժողովուրդին:

Ու ես երբեք զարմանալի չեմ գտած Հ. Բ. Ը. Միութեան հասցէին ուղղուած բոլոր քննադատութիւնները և նոյնիսկ ուրախութիւն զգացած եմ, հաւանաբար անոր համար որ Հ. Բ. Ը. Միութիւնը ո՛չ միայն գիտցած է շինիչ քննադատութիւններէն օգտուիլ, այլ նաեւ մեր մէջ եղած է այն միակ կազմակերպութիւնը որ յանդգնութիւնը ունեցած է ինքզինք քննադատելու:

Վերջին քսան տարիներու ընթացքին Հ. Բ. Ը. Միութեան մեր սփիւռքի գաղութներուն մէջ սկսած նոր գործունէութիւնը, երիտասարդական-մշակութային ակումբներ բանալը կամ զանոնք հովանաւորելը եւս քննադատեցաւ ու մասնաւոր քննադատութեան, մասնաւանդ պայքարի նիւթ դարձած է երիտասարդական-մշակութային ակումբներէն ներս անոր սկսած մարդական շարժումը:

«Հ. Բ. Ը. Միութիւնը ի՞նչ գործ ունի սփորին մեզ» կ'ըսեն: Ու այս քննադատութիւնը ընողները իրենք իրենց իրաւունք կուտան, որովհետեւ աւելնց համար, ինչպէս նաեւ Հ. Բ. Ը. Միութեան այլ գործունէութիւնները առ հասարակ քննադատողներուն համար, Հ. Բ. Ը. Միութիւնը բարեգործական կազմակերպութիւն մըն է և, հետեւաբար, ան պէտք է բարեգործութեամբ միայն զբաղի:

Ու ցաւալին ա՛յն է, որ բարեգործութիւնը այսպէս ըմբռնողներու թիւը մեր մէջ շատ է: Անոնք կը խորհին, թէ մեր բարեգործական կազմակերպութիւնները իրենց պարտականութիւնները լիովին կատարած կ'ըլլան, երբ աղքատին հաց և հագուստ բաշխեն, հիւանդին ձրի դեղ, չքաւոր աշակերտին ձրի ճաշ ու մուրացկանին՝ ամսաթոշակ կապեն:

Ու մեր մէջ նուազ չէ թիւը այս ուղղութեամբ գործող ու գնահատուող բարեգործական կազմակերպութիւնները ու:

Անկեղծ ըլլալու համար ըսեմ թէ սկզբունքով հակառակ եղած եմ այս տեսակ կազմակերպութիւններուն և սկզբունքով համակրանք չեմ ունեցած անոնց հանդէպ, ու անոնց բարեգործութիւնը նկատած եմ ի վերջոյ չարագործութիւն դարձող բարեգործութիւն մը, որովհետեւ անոնք, քաջալերելով չքաւորութիւնը ու անհատին մէջ սպաննելով նախածեռնութեան զգացումներուն հետ աշխատելու կամքն ու ԵՍԸ մանուսանդ, սնհատը կը դարձնեն ժխտական մակարոյթ մը, հլու ու ենթարկուող, առանց նկարագրի, առանց ջիղի և արժանապատուութեան, առանց արեւէ զգացումի էակ մը, որ ո՛չ ինքզինքին կրնայ օգտակար ըլլալ և ոչ ալ այն ընկերութեան որուն մաս կը կազմէ:

Ու այս պատճառաւ մեր մէջ կազմուած է դասակարգ մը, որուն անդամներուն եթէ գործ հայթայթես՝ չե՛ն աշխատիր, ու անոնց առօրեայ մտազ-

բաղումն ու մտահոգութիւնը ուրիշ բան չեն եթէ ոչ խորհիլ հնարքներ որոնցմով կարենան բարեգործական ընկերութեան մը դուռը բախել կամ ունեւոր հայ անհատի մը խիղճը շարժել:

Հ. Բ. Ը. Միութիւնը եւս ժամանակին ունեցած է այս տեսակ գործունէութիւններ ու նուազ աստիճանի վրայ դեռ ունի, բայց որոշ ժամանակէ մը ի վեր անոր գլխաւոր գործունէութիւնները դարձած են հայ երիտասարդութեան ուսումը, մշակոյթն ու մտաւորական զարգացումը: Վկայ՝ անոր բազմաթիւ սեփական վարժարանները: Վկայ՝ անոր բազմաթիւ հովանաւորեալ վարժարանները: Վկայ՝ անոր օտար երկրորդական վարժարաններ և համալսարաններ յաճախող բազմաթիւ ուսանողներն ու ուսանողուհիները, և վկայ՝ անոր մշակութային բազմաթիւ ակումբները: Ու այս բոլորը յիստորիմ թշնամիներն են նիւթական և ոգեկան աղքատութեան:

Ու Հ. Բ. Ը. Միութիւնը մեծապէս պիտի թերանար իր առաքելութեանը մէջ եթէ հայ պատանիներու ու երիտասարդներու իր տուած մտային մշակոյթին կողքին անտեսէր անոնց ֆիզիքական մշակոյթը որ ներկայիս բոլոր քաղաքակիրթ ժողովուրդներու մօտ նոյնքան մեծ կարեւորութիւն ստացած է որքան պատանիին ու երիտասարդին մտային դաստիարակութիւնը:

Հատինական «առողջ միտք առողջ մարմնի մէջ» ասացուածքը կարծէք ալ Հ. Բ. Ը. Միութեան նշանաբանը դարձած է, և հայ պատանիին ու երիտասարդին և հայ ընտանիքին ֆիզիքական դաստիարակութեան առջեւ Հ. Բ. Ը. Միութիւնը անտարբեր չի կրնար մնալ, որովհետեւ ժողովուրդի մը ապագան կախում ունի իր երիտասարդութեան մտային ու ֆիզիքական առողջութենէն:

«Հ. Բ. Ը. Միութիւնը ի՞նչ գործ ունի սփորին մէջ» ըսողները եթէ գիտակցութիւնն ունենային այս գեղեցիկ իրականութեան ու ըմբռնած սփորին կարեւորութիւնը ազգապահպանման տեսակէտէն, Հ. Բ. Ը. Մ. ի մարզական շարժումը փոխանակ քննադատելու, ընդհակառակը պիտի պահանջէին, որ ան հայ երիտասարդութեան մարզական շարժումին նոյնքան մեծ կարեւորութիւն տար որքան ներկայիս կուտայ հայ երիտասարդութեան ուսումին ու մշակոյթին:

Մենք դեռ առիթը պիտի ունենանք անդրադառնալու Հ. Բ. Ը. Միութեան մարզական շարժումին կարեւոր դերին մասին:

Գ. Գ.

«Առողջ միտք առողջ մարմնի մէջ» ըսուած է իրաւամբ:

Հ. Բ. Ը. Միութիւնը իմացակեանքով, հոգեպէս թէ մարմնով առողջ տերունդներ կը պարգեւէ Ազգին. ո՞ր հայը պիտի չուզէր, իբրեւ ազգային նուիրական պարսկանութիւն, լայնօրէն աջակցիլ այս ազգօգուտ ու գեղեցիկ նպատակին լաւագոյնս իրագործումին:

Կ Ի Պ Ր Ո Ս

ԿԵԱՆՔԸ ՄԵԼԳՈՆԵԱՆԷՆ ՆԵՐՍ

Սուրբ Յովհաննու-Կարապետի Կիրակին (15 Յունուար) յիշատակելի օր մը եղաւ Մելգոնեան Հաստատութեան կեանքին մէջ: Նոյն օրը յաջորդաբար կատարուեցան երբեակ հանդիսութիւններ, նուիրուած բարերար Կարապետ Մելգոնեանի անուան տարեդարձին, Մելգոնեան Հարազատներու նորակառոյց յուշարձանի բացման և Հաստատութեան գոյութեան երեսնամեակին:

Օրուան շքեղ հանդիսութիւնները սկսան առաւօտեան ժամը 9ին, Հաստատութեան մատուռին մէջ մատուցուած Ս. Պատարագով, որմէ վերջ տեղի ունեցաւ հոգեհանգստեան պաշտօն: Յուշարձանի բացման և Կրթարանի երեսնամեակի զոյգ առիթներով սարքուած էր նաեւ պատշաճ հանդիսութիւն մը Հաստատութեան հանդիսասրահին մէջ: Ներկայ էին Թեմական և Վարչական Ժողովներու, Հ. Բ. Ը. Միութեան Մասնաժողովներու և Հոգաբարձութեանց անդամները ինչպէս նաեւ Մելգոնեան Հիմնարկութեան ուսուցիչներն ու պաշտօնեաները:

Տեղի ունեցան բանախօսութիւններ, որոնք պանծացուցին մեծ բարերարներու անմահ յիշատակը: Երջանաւարտ սան-սանուհիներու կողմէ ինքնագիր քերթուած մը կարգաց շրջանաւարտ սան Գ. Գազանճեան:

Հաստատութեան քառաձայն երգչախումբը իր շնորհալի մասնակցութիւնը բերաւ այս գեղեցիկ հաւաքոյթին: Առաջնորդ Սրբազանը կատարեց յուշարձանի քօղազերծման արարողութիւնը:

Կէսօրուան հոգեճաշի ընդհ. սեղանին մասնակցեցան, բացի պաշտօնէութենէն, մօտ երկու հարիւր հրաւիրեալներ գաղութին ազգ. պաշտօնական մարմիններէն, Հ. Բ. Ը. Միութեան մասնաճիւղերուն և Հաստատութեան հոգաբարձութեան անդամներէն, նախկին ուսուցիչներէն և պաշտօնեաներէն ինչպէս և Կիպրարեակ շրջանաւարտ կամ թերաւարտ սան-սանուհիներէն բազկացած:

(ամփոփում)

ԴԵՂԱՆԻԿ ՊՅՅԱՃԵԱՆ

Ի Ր Ո Ն

ՅՈՒՇԱՀԱՆԴԷՍԻ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆ ԹԷՂՐԱՆԻ ՄԷՋ

Բարեգործականի Իրանի մասնաճիւղի երկեակ վարչութիւններու նախաձեռնութեամբ և մասնակցութեամբ երկսեռ Երիտասարդներու Օժանդակին, Ապրիլ 15ին հանդիսաւոր Ս. Պատարագ և հոգեհանգստեան պաշտօն տեղի ունեցաւ Բարեգործականի հիմնադիրներու, բարերարներուն և վաստակաւորներու յիշատակին, նախ Թեհրանի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ և վերջն ալ Դուլարի գերեզմանատան մէջ:

Այս առթիւ յատուկ հրաւիրագրեր ղրկուած էին Բարեգործականի բոլոր անդամ-անդամուհիներուն և հո՞ծ բազմութիւն մը եկած էր իր յարգանքի տուրքը ընծայելու մեր մեծ Միութիւնը կերտող ազգասէրներու յիշատակին: Ս. Պատարագին իր մասնակցութիւնը բերաւ «Կոմիտաս» երկսեռ բազմանդամ երգչախումբը: Թարմ և սպիտակ ծաղիկներով փարթամ ծաղկեփունջ մը կը շրջանակէր մեր մեծանուն Նախագահին նկարը:

ՀԱՅ ԿԻՆԸ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆԻ ԴԻՇԻՆ ՏԱԿ

Հայ կինը, մա՛նաւանդ Ամերիկայի մէջ, խանդավառ գործունէութեան լծուած է մեր մեծ Միութեան զրօշին ներքեւ, գործունէութիւն մը որ Միութեանս մարդասիրական և մշակութային նպատակներուն կը սատարէ կատարելապէս: Այսպէս, Կաթի հանգանակութիւնը որ Միութեանս Ամերիկայի բոլոր մասնաճիւղերուն կողմէ կը կատարուի անխտիր, առաւելապէս մեր պատուական անդամներուն անսպառ ջանքերուն շնորհիւն է որ կ'արդիւնաւորուի: Մեծագոյն Պոսթոնի շրջաններուն մէջ միայն, շնորհիւ մեր քոյրերու ջանասիրութեան, կարելի եղաւ հանգանակել աւելի քան 2000 տուար, որ զրկուած է Նիւ Եորքի Կեդրոնական Յանձնաժողովին և որ պիտի յատկացուի Մերձաւոր Արեւելքի սնունդի կարօտ հայ մանուկներուն եւ ձեռներուն:

ՓՐԱՎԼԻՏԵՆՍԻ ՏԻԿՆԱՆՅ ՕԺԱՆԴԱԿԻ, 1955ին ունեցած է շատ բեղուն գործունէութիւն մը, սարքելով բանախօսութիւններ և զանազան հաւաքոյթներ: Այսպէս.

1955 Ապրիլ 28ին կազմակերպած է սզահանդէս, Ապրիլեան զոհերուն նուիրուած: Բանախօսած է Վեր. Արամ Պաղտիկեան:

Մայիս 26ին սարքուած է Համարածման օրուայ հանդէս, ոգեկոչելով մեր հայրենիքի յիշատակները և տոհմային սովորութիւնները:

Յունիս 12ին հանդէս-ճաշկերոյթ, գեղարուեստական յայտագրով:

Յուլիս 30ին բանախօսութիւն:

Հոկտեմբեր 23ին ճաշկերոյթ, ի պատիւ Միութեանս Նախագահ Տիար Ա. Մանուկեանի, գեղարուեստական ճոխ յայտագրով, որուն մաս կը կազմէին նաեւ շարք մը բանախօսութիւններ: Այսպիսի հաւաքոյթներով կը ստեղծուի հայկական միջնորդա՝ ինչ որ կը նպաստէ անշուշտ մեր հայապահպանման ջանքերուն:

Հ. Բ. Ը. Միութեան Նիւ Եորքի Հայ Տիկնանց Կեդր. Յանձնախումբը Նոյեմբեր 10ին (1955) սարքած էր ճաշ-ժողով մը, Ս. Խաչ եկեղեցոյ սրահը: Խօսք առին Տիկն.ք. Ազաւնի Թադոսեան և Երուանդուհի Ասատուրեան:

Եկեղեցոյ մէջ խօսեցաւ Աւագ քաքահայ Տէր Յովհաննէս Հայրը, որ խանդավառ շեշտով մը զրուատեց Միութեան հիմնադիրը և Բարեգործականի արդիւնաշատ և ազգանուէր գործունէութիւնը:

Կարգապահութեան կը հսկէին Բարեգործականի Նուպար զպրօցի բարձր դասարանի աշակերտութիւնը ինչպէս և սկաուտները:

Եկեղեցական արարողութիւններէն յետոյ, Բարեգործականի անդամներէն և համակիրներէն կազմուած ստուար բաղմութիւն մը մեկնեցաւ Դուլար գերեզմանատունը, ուր կրկին հոգեհանգիստ կատարուեցաւ Բարեգործականի հանգ. նախագահ Յովսէփ Խան Ղարախանեանի շիրմին վրայ: Ի վերջոյ խօսք առին Պ. Պ. Անուշեան՝ Վարչութեան կողմէ և «Նուպար» վարժարանի ուսուցիչ Պ. Կ. Յակոբեան, որոնք պատշաճ խօսքերով արժանաւորապէս մեծարեցին Բարեգործականի զրօշին նուիրեալներու յիշատակը:

Տիկ. Թաղոսեան խանդավառ կերպով պատկերացուց Հայաստան և Ս. Էջմիածին կատարած իր ուխտագնացութիւնը: Կաթողիկոսի ընտրութեան, օժման և Ս. Միլունի օրհնութեան ականատես վկայ, տուաւ իր տպաւորութիւնները և խոր յարգանքով արտայայտուեցաւ նորընտիր Վազգէն Ա. Կաթողիկոսի մասին: Տիկին Թաղոսեան հիացումով շեշտեց Երեւանի մշակութային և գեղարուեստական յառաջդիմութիւնները և իր հանդիպումը մտաւորականներու ու մանաւանդ վարպետ Աւետիք Իսահակեանի հետ: Գրադարաններու և թանգարաններու ճոխութիւնը, նոր աւաններու շինութիւնը, մետաքսի, գինիի և այլ արտադրութեանց բարգաւաճումը մեծ գոհունակութիւն պատճառեց ներկաներուն:

Երկրորդ խօսողը՝ Տիկին Երուանդուհի Ասատուրեան, ընդհ. ակնարկով մը նկարագրեց Եւրոպայի, Կ. Պոլսոյ և Մերձ. Արեւելքի իր այցելած վայրերը ու մանաւորապէս շեշտեց Հ. Բ. Ը. Միութեան և այլ ազգ. հաստատութեանց իր վրայ թողած լաւ տպաւորութիւնը: Մեծ գովեստով խօսեցաւ Պոլսոյ Ս. Փրկիչ Հիւանդանոցի, Գալֆայեան Որբանոցի եւ Պէրուքի Գարուհի Յակոբեան, Յովակիմեան-Մանուկեան և Վահան Թեֆեեան վարժարաններու ու Միութեան Պէրուքի Գարուհի Գարուհեան մասին: Ան խորապէս ազդուած է սակայն Յունաստանի և Պէրուքի կարօտ ազգակիցներու վիճակէն:

Այս առթիւ գործադրուեցաւ գեղարուեստական յայտագիր:

ԴԱՍԱԽՕՍԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ.— Հ. Բ. Ը. Միութեան Նիւ Եորքի Տիկնանց կրթական ճիւղը իր դասախօսութիւնները սկսաւ Հոկտեմբեր 26ին Սուրբ Խաչ եկեղեցւոյ սրահին մէջ, դասախօս ունենալով Առաջնորդարանի քարտուղար Պ. Սուրէն Մանուկեանը, որուն բանախօսութեան նիւթն էր Գրիգոր Զօհրապ: Այս առթիւ Տիկ. Ազնիւ Աւագեան ընթերցում մը ըրաւ Զօհրապէն: Ներկաները պատուասիրուեցան թէյով և հայկական խմորեղէններով:

Ի ՊԱՏԻՒ ՏԻԿ. ՀԱՅԿԱՆՈՅՇ ՄԱՌԻԻ.— Նիւ Եորքի Տիկնանց Յանձնախումբին կրթական ճիւղին Նոյեմբեր ամսուան դասախօսական ժողովը նշուելուած էր «Հայ Կին»ի խմբագիր և ծանօթ գրագիտուհի Հայկանոյշ Մառքի, որ տեղի ունեցաւ Նոյ. 30ին Ս. Խաչ եկեղեցւոյ սրահը: Ժողովը բացաւ կրթ. ճիւղին ատենապետուհի Տիկ. Զարուհի Գազանճեան:

Տիկին Վերժին Էքսէրճեան, Տիկին Մառքի նուիրեալ ծառայութեանց յիշատակութիւնը ըրաւ, անդրադառնալով առաւելապէս «Հայ Կին» և «Ծաղիկ» ամսաթերթերով անոր հայ մամուլին բերած օժանդակութեան: Ներկայացուց նաեւ «Տիկ. Հայկանոյշ Մառք, կեանքն ու գործը» խորագրեալ յոբելիանական հրատարակութիւնը:

Յաջորդաբար խօսք առին ՊՊ. Յակոբ Անտոնեան և Բիւզանդ Եղլիանեան (Լիբանանէն), որոնք պատշաճօրէն պանծացուցին այս պատուական հայուհիին ազգանուէր գործունէութիւնը:

ՄԵԾԱԳՈՅՆ ՊՈՍԹՈՆԻ ՏԻԿՆԱՆՅ ՕԺԱՆԳԱԿ ԵՆՈՅԵՐ 6ԻՆ (1955) Ճորտըն Հօլի մէջ սարքած էր երաժշտահանդէս մը որուն ներկայ գտնուեցան 1000ի չափ ունկնդիրներ:

Համերգին յայտագիրը գործադրուեցաւ «Ճիկարոյի ամուսնութիւնը» օփերային գուարթ ՄՈՒՏԲՈՎը, դաշնակահար Նուրհան և Շահան Ատրեան եղբայրներու կողմէ, որոնք նուագեցին նաեւ Սէն Սանի «Այլազանութիւններ Պէթրովէնի եղանակի մը վրայ» երկարատեւ այլ աշխոյժ կտորը: Յայտագրի երկրորդ մասին մէջ Ատրեան եղբայրները նուագեցին Նոյնպէս Խաչատուր-

Ե Ս Կ Ը Ց Ա Ն Կ Ա Յ Ի Ո Ր . . .

Սիրելի բարեկամներ, ծերութիւնը կը բխրեղացնէ մարդը եւ այդ իրաւունքը կուտայ, կ'արտօսէ ծերունիին բսելու իր բաղձանքները.—

«Ես կը ցանկայի, որ հայ ժողովուրդը բլլար ինքնավստահ, բարձր պահէր ազգային արժանապատուութիւնը:

«Կը ցանկայի, որ ան մայրենի լեզուի պատեամունքը ունենար: Աւելի զգիտակից կառչէր հայրենի հողին:

«Կը ցանկայի, որ ան խնամով պահէր իր հիմնաւուրց մեակոյթի կոթողները եւ անոնցմով հպարտանար:

«Կը ցանկայի, որ մեր արուեստը «եւ գրականութիւնը կերտէին արժեքաւոր գործեր:

«Կը ցանկայի, որ անցեալի հին, «հրակայուն եւ ամուր խաբիսխներուն վրայ բարձրանար հայ ժողովուրդը, «նորոգուելով եւ վերանորոգուելով «յառաջանար եւ ետ չմնար արդիական «զիտութիւններու առաջամարտիկներու «տարբերէն: Ամէն ժողովուրդ ունի իր «ներկայ հայրենիքը եւ անորմէ զատ «ան ունի իր երազներու, «սեպանքներու շողողուն հայրենիքը. ան կ'ուզէ «եսսեւել աւելի հարուստ, աւելի լրիւ «հայրենիքը, աւելի երջանիկ, իր բաղ- «ձանքները կենսագործուած հայրենիք, «քի երազած ապագան:

«Առանց այդ երազի, ժողովուրդ- «ները, յա՛կապէս քանակով փոքր ժողով- «վուրդները, չեն կարող ապրիլ:»

Ա. Ի. Տ. Ի. Ս. Ա. Հ. Ա. Կ. Ա. Ն.

եանի «Պոեմա»ն և Ռախմանինովի «Թարանքելլա»ն: Մեթրոփոլիթէն օփերայէն Օր. Շաքէ Վարդենիսեան իր հայերէն երգերովը (Կոմիտասէն, Կանանչեանէն, Տիգրանեանէն) միջնորդը ելեկտրականացուց: Համակրելի Օրիորդը իր երգացանկին վրայ ունէր նաեւ Լա Պոնեմ օփերայէն «Զիս կը կոչեն Միմի»ն, Վոլֆի «Օդի գուտակը» և Հիւի «Երազիս մէջ լացի» Ֆրանսերէն գեղեցիկ կտորը, որոնք մեծ ըմբռնումով և արուեստով երգեց:

Տ Ի Թ Ր Ո Յ Ի Թ

Տիկնանց մասնաճիւղը իր տարեկան դաշտահանգէսը տուաւ 10 Յուլիսին (1955) որուն ներկայ գտնուեցան 300ի չափ անդամներ և հիւրեր:

Հոգեհանգիստ — Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցւոյ մէջ, Տիթրոյիթի շրջանի մասնաճիւղերուն կողմէ կատարուեցաւ հոգեհանգստեան Ս. Պատարագ Միութեանս բարերար հիմնադրին՝ Պողոս Նուպարի մահուն 25ամեակին առիթով: Սոյն պաշտամունքին ներկայ գտնուեցան Բարեգործականի նոյն շրջանի Ատենապետը և բոլոր անդամները, և այս առթիւ նուիրատուութիւններ ալ եղան եկեղեցւոյ ի նպաստ:

Երգահանգիստ. — Տիկնանց մասնաճիւղի տարեվերջի ձեռնարկը տեղի ունեցաւ Նոյ. 13ին (1955) փայլուն երգահանգէսով մը: Օր. Շաքէ Վարդենիսեան, Մեթրոփոլիթէն օփերայէն, որոտընդոտ ծափերու մէջ բեմ գալով իր զմայլելի ձայնով հմայեց բոլորը, երգելով եւրոպական դասական կըտորներ:

ԿԵՍ ՄԻԼԻՈՆԻ ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ՍԿՍԱԾ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՋ

ՆԻԻ ԵՈՐՔ. — Կիրակի, Մարտ 4ին, արժատվոր խանդավառութեան մեջ տեղի ունեցաւ Հ. Բ. Ը. Միութեան 50-ԱՄԵԱՅ ՅՈՐԲՈՒՆԻ առաջին հանդիսութեանց նաեկերոյքը, Ռուզվելթ պանդոկի փառաւոր մեկ սրահին մէջ, նախածեղութեամբ Մեծագոյն Նիւ Եորքի 10 մասնահիղերուն: Հաեկերոյքին ներկայ էր 500ի հասնող ընտիր բազմութիւն մը:

Օրուան գլխաւոր բանախօսներն էին Միութեան Նախագահ Տիար Ալեքս Մանուկեան, հանգումակութեան վարիչ Տիար Արամ Սարոեան եւ Ընդհ. Տնօրէն Տիար Գրիգոր Կիրակոսեան:

Յայտագրին գեղարուեստական բաժնին իրենց մասնակցութիւնը բերին Մեքրոփոլիքքն օփերայէն Տիկին Լուսին Ամարա՝ որ մեներգեց Ռ. Մելիքեանէ, Շքրաուսէն եւ Լեոն Գավալոյէն, Տիար Հրանդ Թաթեան, որ բուջութակի վրայ նուագեց երկու կտոր իսկ նաեւ պահուն ճուլիարտ Քառեակը նուագեց երաժշտական կտորներ: Հանգանակուեցաւ 110.000 ՏՈՒԱՐ:

ՖԻԼԱՏԷԼՖԻԱ. — Տիար Հերրի Ա. Գրլնեան փառաւոր նաեկերոյք մը տրուաւ Հոթել «Ուոուլփ»ի մէջ, որուն պատասխանեցին 42 անդամներ եւ համակիրներ:

Տիար Գրլնեան խօսք առնելով պարզեց հաւաքոյքին նպատակը եւ շեշտեց կարեւոր պէտքը՝ հայ մեկոյքին գոհարները նոր սերունդին ժառանգ թողելու կենսական գործը, եւ հանգումակութիւնը բացաւ 10 000 ՏՈՒԱՐով:

Յաջորդաբար խօսք առին Տեարք Ասեփան Փիլիպպոսեան եւ Արամ Ճեւահեան, որոնք եւս 10 000-ԱԿԱՆ ՏՈՒԱՐով բերին իրենց մասնակցութիւնը:

Խանդավառութիւնը տարունակուեցաւ եւ գոյացաւ աւելի քան 40000 ՏՈՒԱՐ:

ՊՈՍԹՈՆ. — Պոսթոնի Փլազա պանդոկին մէջ տեղի ունեցած նաեկերոյքի մը ընթացքին հանգանակուած է 30 000 ՏՈՒԱՐ: (Կը շարունակուի)

Ֆ Ի Լ Ա Տ Ե Լ Ֆ Ի Ա

Տիկնանց մասնաճիւղի «Կաթի Արշաւ»ի տարեկան մեծ ձեռնարկը տեղի ունեցաւ Նոյեմբեր 12ին (1955) ճոխ ճաշկերոյթով մը: Օրուան գլխաւոր խօսողը եղաւ ճարտարապետ Հ. Գըլճեան, որուն նիւթն էր «Թէ ի՛նչպէս կրնանք խաղաղութիւն ունենալ աշխարհիս վրայ»: Օր. Էնչէրեան, տաղանդաւոր տաղահարուհին, իր շնորհալի մասնակցութիւնը բերած էր այս բարեսիրական ձեռնարկին: Պ. Ռէճէպեան եւս, իբր թէնոր, մեներգեց, իսկ Տիկին Վառա՛ Նետիւրեան խօսեցաւ «Կաթի Արշաւ»ին նպատակին և հետապնդած բարիքներուն մասին:

Նուիրատուութիւններէն գոյացաւ 700 տուար, և դեռ կը շարունակուին նուէրներ հասնիլ:

Հ Ա Յ Ր Ե Ն Ի Ա Յ Խ Ա Ր Հ

Սփիւռւքի հայ թերթերէն կը փաղեցնէ հետեւեալ սրտայնդիչ լուրերը.—

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1.— **ՌԱՖՅԻՒ** ամբողջական գործերը «Երկերի ժողովածու» անուան տակ 10 հատորով սկսած է հրատարակուիլ: 1955ի ընթացքին լոյս տեսած են երկրորդ և երրորդ հատորները, 10.000 տպաքանակով: Հատորին վերջաւորութեան տրուած են ընդարձակ ծանօթութիւններ:

2.— **ՌԱՓԱՅԷԼ ՊԱՏԿԱՆԵԱՆ**, Երկերի ժողովածու, 778 էջ, տպաքանակ՝ 10.000:

3.— **ԵՂԻՇԷ ԶԱՐԵՆՑ**, Ընթեր Երկեր, 483 էջ, տպաքանակ՝ 25 000: Ժողովածուն կազմած է բանաստեղծ Սողոմոն Տարօնցին:

4.— **ԳՈՒՐԳԷՆ ՍԵՒԱԿ**, Ժամանակակից Հայոց լեզուի դասընթացք, 357 էջ, տպաքանակ՝ 7000:

5.— **ԱԿՍԵԼ ԲԱԿՈՒՆՑ**, Երկեր, 688 էջ, տպաքանակ՝ 15.000:

6.— **ՍԻՄԱԿ ՍԱՀԱԿԵԱՆ**, Հասկեր, մանկական պատմուածքներ, 114 էջ, տպաքանակ՝ 10.000:

7.— **ԹԵՀՐԱՆ ՎԷՊՐ** Թարգմանուած է պուլկարերէնէ: Վէպին հեղինակն է Գարեգին Սեւոնց:

ՄՐՅԱՆԱԿԻ ԱՐԺԱՆԱՅԱԾ.— Հայաստանի անուանի արձակագիրներէն Վախտանգ Անանեանի «Յովազածորի գերիները» արժանացած է 10.000 ռուբլի պարգևի: Գիրքը թարգմանուած է նաեւ ռուսերէնի:

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹՆԵՐ ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ

Տաղանդաւոր երգահան Մոցարթի ծննդեան 200ամեակին նուիրուած երեկոյ մը սարքուած է Երեւանի մէջ, Հայաստանի Արուեստի Աշխատաւորներու Տան վարչութեան կողմէ: Մոցարթի կեանքին և գործունէութեան մասին խօսած է արուեստագիտութեան թեկնածու Մարգարիտ Յարութիւնեանը Նշելով Մոցարթի արժանիքները՝ ան վեր առած է այն մեծ ծառայութիւնները, զորս մատուցած է մեծ արուեստագէտը թէ՛ աղպային և թէ՛ համաշխարհային երաժշտութեան զարգացման տեսակէտէն: Զեկուցումէն յետոյ Երեւանի երաժշտական դպրոցներու աշակերտները նուազած են Մոցարթի ստեղծագործութիւններէն զանազան կտորներ:

Երեւանի Հայֆիլարմոնիայի մեծ դահլիճին մէջ եւս, անուանի երգահանին ծննդեան 200ամեակին առթիւ տեղի ունեցած է ճոխ համերգ, որտեղ հտնճարեղ վարպետին գործերէն երգուած և նուազուած են: Արտիստներ՝ Գոհար Գասպարեան (եգիպտահայ), Տաթևիկ Սաղանդարեան, Նար Յովհաննէսեան և պիտական օփերայի մեներգչուհի Արմինէ Թիւթիւնճեան (եգիպտահայ) ինչպէս և ուրիշներ, իրենց մասնակցութիւնը բերած են այս հաւաքոյթին:

ՅՈՒՐԵԼԻՆԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅ ԳՐՈՂՆԵՐՈՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄՕՏ

Երեւանի Գրողներու Տան մէջ տեղի ունեցած է յորելինական երեկոյ, նուիրուած լեհ մեծանուն բանաստեղծ Ասամ Մեցկեւիչի մահուան 100ամեակին:

Երեկոյթին բացումը կատարած է բանաստեղծ Ն. Զարեան, իսկ Մեցկեւիչի կեանքին և գործին մասին խօսած է բանասիրական զիտութեանց թեկնածու Էլիզա Պետրոսեանը:

Երեկոն վերջացած է գրական-երաժշտական յայտագրով:

ՍՓԻՒՌՔԱՀԱՅ ԼՈՒՐԵՐ

ՌԱՖՅԻ ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ, միջազգային համբաւ ստացած տաղանդաւոր դաշնակահարը, Նիւ Եորքի մէջ իր առաջին նուագահանդէսը տուաւ 1955 Հոկտեմբեր 3ին, Թաուն Հոլի մէջ: Յայտագրին մաս կը կազմէին Պախէն, Սքարլաթիէն, Լիցէն, Տեպլուիէն, Շոփէնէն և Սաչատուրեանէն կտորներ: Պետրոսեան արժանացաւ խանդավառ ծափերու:

ԱՆԱՀԻՏ ԱՃԷՄԵԱՆ, իր ջութակի նուագահանդէսը տուաւ Նիւ Եորքի Թաուն Հոլին մէջ, Հոկտեմբեր 5ին, հրամցնելով արդիական և դասական կտորներ և արժանացաւ դժուարահաճ երաժշտական քննադատներու ջերմ գնահատանքին և հասարակութեան երկարատեւ ծափահարութեանց:

ԿԱՐՊԻՍ ԶՊԵԱՆ, Պուքրէշի օփերայի և պալէի թատրոնին կողմէ բեմադրուած Վէրտի «ԱՅՏԱ» օփերային մէջ կատարած է Ռատամէսի դերը, մեծ յաջողութեամբ: Տաղանդաւոր հայ քննողը ուսմէն արուեստասէրներու կողմէ ջերմապէս գնահատուած արուեստագէտ մըն է:

Նիւ Եորքի Ազգ. Առաջնորդարանի Մեակութային Յանձնաժողովը, Հոկտեմբեր 23ին (1955) իր առաջին ձեռնարկը սարքեց Հրեքրը գոլէհի սրահին մէջ և որ մեծ յաջողութեամբ պսակուեցաւ, շնորհիւ առաջնակարգ արուեստագէտներու բերած բարեհաճ օժանդակութեան: Այսպէս, Մեթրոփոլիթըն օփերայի աստղերէն Շաֆե Վարդենիսեան մեներգեց և տաղանդաւոր եզրկատահայ ջութակահար Ժիրայր Գանթրեմեան ինչպէս և մեծարժէք դաշնակահար Թովմաս Տարսոն իրենց նուագովը թովեցին ներկաները, որոնք ապրեցան գեղարուեստական բարձր վայելքի պահեր:

ԼՈՆՏՈՆԻ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԼԵԶՈՒՆԵՐՈՒ վարժարանին մէջ 1955—56 կրթ. ներկայ տարեշրջանէն սկսեալ կ'աւանդուի Հայ Լեզուն և Հայ Մեակոյթը: Դասախօսն է փրոֆ. Ֆէյտի աշակերտներէն Պր. Տօւէթ:

ԼՈԶԱՆԻ (Զուիցերիա) Նահանգային հիւանդանոցին մէջ X ճառագայթներու բաժնին վարիչ փրոֆ. Տօքթ. Պապայեանցի անունով հիմնադրամ մը հաստատուած է, Պետական Խորհուրդի որոշումով:

ՅՈՐԵԼԻՆԱԿԱՆ ՏԱՐԻՈՅ ՆՈՐ ԱՆԴԱՄՆԵՐ

(Շարունակութիւն)

1. Ալթունեան Սարգիս
2. Ալթունեան Վահէ
3. Ա. Ա. (վերարձանագրուած)
4. Աշճեան Տիկ. Լիւսի
5. Բաբաղեան Ժիրայր Լ. (վոքրիկն)
6. Գույումճեան Տիկ. Զարուհի
7. Գույումճեան Տիկ. Հոփսիմէ
8. Գրիգորեան Կարպիս
9. Գրիգորեան Միհրան (վերարձանագրուած)
10. Եամայեան Յովհաննէս
11. Եկաւեան Լեւոն Հ (վոքրիկն)
12. Թաշգարուլեան Տիկ. Վարդուհի
13. Թաշգարուլեան Պերճ (վոքրիկն)
14. Թովմասեան Ժիրայր
15. Թովմասեան Օր. Մարի
16. Խաչատուրեան Ազատ
17. Խոհարարեան Արա
18. Կիւրիւնլեան Արփինէ
19. Հէօքէլէքեան Տիկ. Սաթինիկ
20. Ծիլմէճեան տոքթ. Եղուարդ
21. Մարգարեան Գրիգոր Յ.
22. Մարթեան Սեդա (վոքրիկն)
23. Մարտինեան Օր. Հրանդին
24. Մարտինեան Նուրհան Արթօ (վերարձանագրուած)
25. Մարտինեան Տիկ. Վերժին
26. Յակոբեան Տիկ. Անահիտ (վերարձանագրուած)
27. Յակոբեան Արտաշէս
28. Նէվրուզ Լեւոն (վերարձանագրուած)
29. Շիմշիտեան Աստղիկ (վոքրիկն)
30. Պետեւեան Յովհաննէս
31. Պետիկեան Արթօ
32. Պետիկեան Փօլ
33. Սարգիսեան Օր. Ալիս Ովսաննա
34. Սվաճեան Օր. Լիտիա
35. Տէմիրճեան Օր. Անայիս
36. Տէօլլէթեան Նորայր Պ.
37. Փարթամեան Գրիգոր
38. Փափաղեան Ժիրայր Մ. (վերարձանագրուած)
39. Քէհեանեան Օր. Լէթեսիա
40. Քիւրքճեան Արամ

ԹՈՒԱՆՇԱՆՆԵՐՈՒ ԼԵԶՈՒՆ

Ի՞նչ ԸՐԱԾ Է Զ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ՅԻՍՈՒՆ ՏԱՐՈՒԱՆ ԸՆԹԱՑՔԻՆ

—*—

50 տարիներու ընթացքին, Հ. Բ. Ը. Միութիւնը տրամադրած է 10 ՄԻԼԻՈՆ ՏՈՒԱՐ Է աւելի գումար մը, հայ ժողովուրդի կարօտեալներուն հոգատարութեան, բանալով որբանոցներ, դպրոցներ, գրադարաններ և յառաջ տանելով բարեխրական ու առողջապահական ձեռնարկներ: Հայթայթած է հազուատեղէն, ուտեստեղէն և պատսպարան, բժշկական օգնութիւն և ուսուցիչներ, դպրոցական պիտոյքներ: Օգնած է աղէտեալներու, յառաջ մըղած է ներգաղթի մեծ շարժումը և դպրոցաշինութեան կենսական ձեռնարկը:

Այս տասը միլիոն տոլարի պատկառելի գումարին 4,000,000 տոլարը ծախսուած է կրթական նպատակներու համար, 1,800,000 տոլարը՝ կարօտեալներու, չորս հարիւր հազարը՝ առողջապահական նպատակներու, 1,600,000 տոլարը՝ ներգաղթի և 1,400,000 տոլարը այլևայլ ազգապահպանման նպատակներու համար:

Բարեգործականը ունի հինգ բարձրագոյն վարժարաններ, որոնց երեքէն շրջանաւարտ եղած են 716 ուսանողներ. կ'օժանդակէ 100ի մօտ Հայ Ազգային, Աւետարանական և Կաթողիկէ դպրոցներու, տարեկան 50,000 տոլարի գումարով մը: Վերջին 30 տարիներու ընթացքին այս դպրոցներուն տրուած է 567,000 տոլար: 1954ին Հ. Բ. Ը. Միութեան պիւսճէն էր 332,000 տոլար: Ըստ նոյն տարուան հաշուետուութեան, իր տրամադրութեան տակ ունի 8,196,000 տոլարի անձեռնմխելի կտակներ և եկամուտի աղբիւրներ:

Վեց մեծ կրթաթոշակներու հիմնադրամներ հաստատուած են, որոնցմէ բաշխուած են 945 կրթաթոշակներ, 172,799 տոլար գումարով: Յարգ բաշխուած է 100 թօնէն աւելի փոշիացած կաթ, 115,000 տոլար արժողութեամբ: 200,000 տոլարէն աւելի տրամադրուած է դպրոցներու վերաշինութեան նպատակին: Աղէտեալներու ի նպաստ բաշխուած է 740,000 տոլար, և 100,000 տոլար՝ Երուսաղէմի տառապեալ ազգայիններուն:

Եթէ կ'ուզե՛ք որ Բարեգործականը քնէ այն ամեն բաւի գործեր որ ձեր սրտին մօտ են,

Եթէ կ'ուզե՛ք որ Բարեգործականը Եւրոնակէ կասաբէլ իր նախախնամական վսեմ առաքելութիւնը մեր բազմակարօտ Ազգին եւ անոր նորահաս սերունդին պահպանումին համար ու ծառայէ Հայրենիքի վերականգնումին՝

Անվերապահօրէն ֆաշալեռեցե՛ք անոր բոլոր ձեռնարկները, առաջին հերթին անգամագրուելով անոր:

«ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ»

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԳԱՀԻՐԷԻ ՄԱՍՆԱԺՈՂՈՎԻ

15, Էմատ էլ Տին փողոց, Հեռ. 55636

Փոստարկը 1079 — ԳԱՀԻՐԷ